

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Nowy Europejski Bauhaus – piękno, zrównoważoność, wspólnota«”

[COM(2021) 573 final]

(2022/C 275/12)

Sprawozdawca: **Pierre Jean COULON**

Współsprawozdawca: **Rudolf KOLBE**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 28/10/2021
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego
Data przyjęcia przez sekcję	2.2.2022
Data przyjęcia na sesji plenarnej	23.2.2022
Sesja plenarna nr	567
Wynik głosowania	202/0/3
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES wyraża zadowolenie z przyjęcia przez Komisję Europejską komunikatu definiującego koncepcję nowego europejskiego Bauhausu, którego celem jest „kształtowanie pięknych, zrównoważonych i zapewniających włączenie społeczne miejsc [...] i sposobów życia”, dostępnych i przystępnych cenowo dla wszystkich, zwłaszcza w odpowiedzi na kryzys klimatyczny.

1.2. EKES w pełni popiera całościowe i interdyscyplinarne podejście zaproponowane przez Komisję w celu wspólnego budowania bardziej ekologicznej i sprawiedliwej przyszłości dla Europy, propagowania tego „nowego stylu życia”, w którym „zrównoważoność wpisuje się w styl”, przy jednoczesnym przyspieszeniu transformacji ekologicznej w wielu dziedzinach życia codziennego Europejczyków, ich regionów, a także miejsc, w których żyją, pracują, przemieszczają się i mieszkają na co dzień. Jest to projekt partycypacyjny w duchu historycznego Bauhausu, założonego w 1919 roku, i światowego ruchu kulturalnego, który on wywołał.

1.3. EKES ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje kulturalny wymiar nowego europejskiego Bauhausu, „projektu nadziei i nowych perspektyw”, oraz jego kreatywny aspekt w centrum Europejskiego Zielonego Ładu i jego fali renowacji budynków, która stanowi zasadniczą podstawę ekologicznej transformacji. Ten ruch kulturowy ma na celu zapewnienie wszystkim obywatelkom i obywatelom dostępu do towarów pochodzących z obiegu zamkniętego i mniej emisyjnych w ich miejscu życia i pracy, budynkach użyteczności publicznej i domach mieszkalnych, poprzez konkretne doświadczenia, które będą musiały być promowane jak najbliżej obywateli, na poziomie obszaru miejskiego i wiejskiego oraz dzielnicy, w której mieszkają.

1.4. EKES zgadza się z analizą Komisji dotyczącą zasadniczego wymiaru kwestii innowacyjnych, wytwarzanych w sposób zrównoważony i niskoemisyjnych materiałów pochodzenia naturalnego oraz „trzech podstawowych, nierozłącznych wartości”: zrównoważoności, estetyki i włączenia społecznego w sensie „zapewnienia wszystkim równości, dostępności oraz przystępności cenowej”⁽¹⁾.

1.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje nowatorskie podejście Komisji polegające na rozpoczęciu wstępnego etapu współprojektowania poprzez transdyscyplinarne zmobilizowanie społeczności osób i organizacji występujących w charakterze „oficjalnych partnerów”, społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowanych stron, pochodzących z bardzo różnych środowisk i sektorów – niespotykanego dotąd partycypacyjnego etapu współprojektowania, który pozwolił na wspólne określenie projektu koncepcji nowego europejskiego Bauhausu i propozycji kolejnych faz wdrażania. Ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by kontynuować i pogłębiać to partycypacyjne podejście za pomocą metod takich jak laboratorium nowego europejskiego Bauhausu w celu przygotowania działań politycznych. Uważa, że należy zagwarantować trwałość tego procesu po zakończeniu cyklu instytucjonalnego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 429 z 11.12.2020, s. 93.

1.6. EKES wyraża przede wszystkim zadowolenie z globalnego wymiaru, jaki zyskał nowy europejski Bauhaus od czasu rozpoczęcia etapu współprojektowania, z doskonałego wyniku zorganizowanej w kwietniu 2021 r. światowej dyskusji, w której wzięło udział ok. 8 tys. uczestników za pośrednictwem wideokonferencji, a także z pomyślnego przebiegu pierwszej edycji nagrody nowego europejskiego Bauhausu i rozprawienia specjalnego biuletynu.

1.7. EKES popiera propozycję Komisji, by połączyć istniejące inicjatywy Unii Europejskiej z szeregiem nowych działań i środków finansowych przeznaczonych na nowy europejski Bauhaus w celu przetestowania polityki i narzędzi służących „budowaniu lepszego codziennego życia” jak najbliższej obszarów lokalnych, obywateli europejskich i miejsc, w których żyją i mieszkają. Podkreśla, że z punktu widzenia szerokiego dostępu do finansowania ważne będzie również zapewnienie łatwej dostępności możliwości finansowania na małą skalę takich jak crowdfunding oraz specjalnych środków wsparcia dla niemogących samodzielnie ubiegać się o finansowanie, zwłaszcza małych przedsiębiorstw, rzemieślników i stowarzyszeń, które muszą być zaangażowane w ten proces.

1.8. EKES zamierza aktywnie włączyć się w podejście partycypacyjne promowane przez Komisję oraz w tworzenie ruchu nowego europejskiego Bauhausu, aby podtrzymywać dialog z obywatelami i społeczeństwem obywatelskim w celu rozwiązywania ich codziennych problemów i poprawy jakości ich życia. Włączy się w ten projekt partycypacyjny, organizując konferencję na temat nowego europejskiego Bauhausu i społeczeństwa obywatelskiego w ramach dorocznego festiwalu zaproponowanego przez Komisję oraz tworząc platformę społeczeństwa obywatelskiego, na której będzie można zgłaszać propozycje i udzielać wsparcia.

1.9. EKES uważa przede wszystkim, że koncepcja nowego europejskiego Bauhausu powinna umożliwić Unii zbliżenie się do obywateli i obszarów miejskich i wiejskich poprzez odpowiednią komunikację, realizację inicjatyw i działań lokalnych oraz zastosowanie eksperymentalnych rozwiązań w miejscach, w których ludzie żyją, mieszkają i pracują na co dzień.

1.10. EKES podziela trzy podstawowe zasady, które wyłoniły się w procesie współtworzenia, a mianowicie połączenie wymiaru globalnego z lokalnym, uczestnictwo i transdyscyplinarność. Zakładają one terytorialne podejście do projektów i inicjatyw w dzielnicach, wsiach i miastach, powiązanie miast z ich obrzeżem, a także ponowne zastanowienie się nad miastem z całościowej i terytorialnej perspektywy, przy jednoczesnym uwzględnieniu globalnego wymiaru zmiany klimatu i transformacji ekologicznej.

1.11. EKES wzywa do zapewnienia prawdziwej synergii między ruchem nowego europejskiego Bauhausu a przyszłymi zmianami legislacyjnymi związanymi z wdrażaniem Europejskiego Zielonego Ładu poprzez „ramy wspomagające”, które byłyby warunkiem wstępnym każdego wniosku ustawodawczego dotyczącego Europejskiego Zielonego Ładu i jego wdrażania.

1.12. EKES podkreśla, że poszukiwanie zrównoważonych, zapewniających włączenie społeczne i estetycznych rozwiązań dla środowiska zbudowanego będzie w dużym stopniu zależało od zapewnienia ram prawnych dla zamówień publicznych opartych na jakości, i wzywa Komisję do uwzględnienia tego faktu w nadchodzącym przeglądzie dyrektyw w sprawie zamówień publicznych. Konieczne będzie określenie, ustanowienie i wdrożenie znaku jakości nowego europejskiego Bauhausu, zarówno w zakresie zamówień publicznych, jak i pomocy państwa.

1.13. EKES podkreśla, że nowy europejski Bauhaus powinien odgrywać aktywną rolę w promowaniu długoterminowych inwestycji w infrastrukturę lokalną i społeczną, także w ramach nowego europejskiego semestru i skutecznego wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych.

1.14. EKES proponuje, by w ramach nowego europejskiego Bauhausu popularyzować i finansować również interdyscyplinarne kształcenie w nowych zawodach oferowanych na terytorium lokalnym, tak by umożliwić wcielenie w życie pojęcia godnej pracy.

2. Streszczenie

2.1. Nowy europejski Bauhaus jest odzwierciedleniem unijnej ambicji kształtowania pięknych, zrównoważonych i zapewniających włączenie społeczne miejsc, produktów i sposobów życia. Promuje on nową sztukę życia, w której zrównoważoność wpisuje się w styl, przyspieszając w ten sposób zieloną transformację nie tylko w różnych sektorach gospodarczych, takich jak budownictwo, meblarstwo i moda, lecz również w życiu społecznym i innych obszarach życia codziennego. Jego celem jest zapewnienie wszystkim dostępu do towarów pochodzących z obiegu zamkniętego i mniej emisyjnych, które wspierają regenerację przyrody i chronią różnorodność biologiczną.

2.1.1. Nowy europejski Bauhaus jest projektem nadziei i nowych perspektyw i wnosi wymiar kulturowy i kreatywny do Europejskiego Zielonego Ładu w celu wzmocnienia zrównoważonych innowacji, technologii i gospodarki. Uwydatnia korzyści płynące z transformacji ekologicznej dzięki konkretnym doświadczeniom na szczeblu lokalnym i poprawia jakość życia codziennego.

2.1.2. Na potrzeby jego wdrożenia Komisja łączy odpowiednie inicjatywy UE i proponuje zestaw nowych działań i możliwości finansowania. Obejmują one na przykład:

— utworzenie laboratorium nowego europejskiego Bauhausu, aby rozwijać społeczność i przygotować działania polityczne,

- kapitał załączkowy projektów nowego europejskiego Bauhausu o charakterze transformacyjnym,
- finansowanie projektów w zakresie mieszkalnictwa socjalnego zgodnych z wartościami nowego europejskiego Bauhausu,
- nowe podejście do strategii Komisji w zakresie budownictwa,
- wspólne opracowanie ścieżek zielonej transformacji dla ekosystemów budowlanych i włókienniczych,
- wezwanie do tworzenia start-upów i inicjatyw obywatelskich,
- doroczny festiwal i nagrodę nowego europejskiego Bauhausu,
- eTwinning i DiscoverEU 2022 z tematem przewodnim: nowy europejski Bauhaus.

2.1.3. Nowy europejski Bauhaus stworzy przestrzeń do zbadania i przetestowania strategii politycznych, finansowania i innych narzędzi projektowania i budowania lepszego życia codziennego dla wszystkich pokoleń.

2.2. W oparciu o wspólne projektowanie: projekt transformacyjny realizowany przez wszystkich dla wszystkich

2.2.1. Proces współprojektowania opierał się na zainteresowanych osobach, organizacjach, instytucjach politycznych i przedsiębiorstwach, które organizowały wydarzenia, dyskusje i warsztaty. Pierwsza nagroda nowego europejskiego Bauhausu została ustanowiona jako część etapu współprojektowania, aby zwrócić uwagę na inspirujące przykłady i pomysły młodych laureatów.

2.3. Kształt nowego europejskiego Bauhausu

2.3.1. Od historycznego ruchu do nowego europejskiego Bauhausu: trzy podstawowe wartości:

- zrównoważoność – od celów klimatycznych po obieg zamknięty, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń oraz bioróżnorodność,
- estetyka – jakość doznania i styl, tj. elementy wykraczające poza funkcjonalność,
- włączenie społeczne – waloryzowanie różnorodności, zapewnienie wszystkim równości, dostępności oraz przystępności cenowej.

2.3.2. Z procesu współtworzenia wyłoniły się trzy kluczowe zasady, które powinny nadać kierunek nowemu europejskiemu Bauhausowi:

- podejście wielopoziomowe: od globalnego do lokalnego,
- podejście partycypacyjne,
- podejście transdyscyplinarne.

2.3.3. Osie tematyczne ścieżki transformacji:

- powrót do natury,
- odzyskanie poczucia przynależności,
- nadanie priorytetu miejscom i ludziom, którzy tego najbardziej potrzebują,
- potrzeba zapewnienia w ekosystemach przemysłowych długoterminowego myślenia w kategoriach cyklu życia produktu.

2.4. Realizacja nowego europejskiego Bauhausu

Stworzenie ram sprzyjających nowemu europejskiemu Bauhausowi:

2.4.1. Współpraca ze społecznością nowego europejskiego Bauhausu: laboratorium nowego europejskiego Bauhausu:

- strategia oznaczania,
- innowacyjne instrumenty finansowe,
- analiza i badania eksperymentalne rozwiązań regulacyjnych,
- kluczowe wskaźniki skuteczności działania.

2.4.2. Trójwymiarowa transformacja – trzy dźwignie instrumentów wsparcia i finansowania:

- wywoływanie zmian w praktyce w konkretnych miejscach,

- potrzeba nowych rodzajów działania przy wdrażaniu innowacji, zwłaszcza poprzez doskonalenie umiejętności i metod,
- konieczność dostosowania intencji i sposobu myślenia stojących za działaniami.

2.4.3. Komisja zorganizuje pierwszy festiwal nowego europejskiego Bauhausu wiosną 2022 r.:

- przekształcanie miejsc w praktyce,
- transformacja otoczenia sprzyjającego innowacjom,
- upowszechnianie nowych znaczeń.

2.5. Dalsze kroki

- mobilizacja podmiotów europejskich i nie tylko,
- współpraca z Parlamentem Europejskim, Radą, Europejskim Komitetem Regionów (KR-em) i Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym (EKES-em) w celu podniesienia świadomości, zachęcenia do debaty na reprezentowanych przez nie obszarach i zdogingowania obywateli,
- współpraca państw członkowskich i organów publicznych na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprzez udział społeczeństwa obywatelskiego,
- na początku państwa członkowskie zostaną zaproszone do powierzenia jednemu podmiotowi roli punktu kontaktowego w zakresie inicjatywy nowy europejski Bauhaus, aby połączyć i skoordynować wysiłki w danym kraju i dołączyć do nieformalnej sieci wymiany informacji i doświadczeń,
- w 2022 r. Komisja Europejska przedstawi sprawozdanie z postępów w realizacji tej inicjatywy.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES podkreśla, że „współpraca ze społecznością nowego europejskiego Bauhausu: laboratorium nowego europejskiego Bauhausu” to bardzo istotne podejście, które kontynuuje i pogłębia partycypacyjne podejście inicjatywy dotyczącej nowego europejskiego Bauhausu.

3.2. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że analiza i badania eksperymentalne rozwiązań regulacyjnych stanowią priorytet nowego europejskiego Bauhausu, i zaznacza, że dostosowania systemu regulacyjnego są niezbędne do lepszej realizacji jego celów.

3.3. EKES podkreśla, że zrównoważone, zapewniające włączenie społeczne i estetyczne rozwiązania dla środowiska zbudowanego będą w dużym stopniu zależeć od zapewnienia odpowiednich ram prawnych dla zamówień publicznych opartych na jakości. Reforma ram zamówień publicznych powinna znaleźć się w centrum zainteresowania laboratorium. W tym kontekście i również w odniesieniu do sektora prywatnego należy przedyskutować znaczenie, jakie dla nowej kultury renowacji mają zachęty do rozwoju „Baukultur” oraz architektury przyjaznej dla klimatu w formie otwartych konkursów, a także przyznawania nagród i dotacji.

3.4. EKES uważa, że analiza rozwiązań regulacyjnych powinna również koncentrować się na systemie normalizacji. Innowacyjność we wszystkich dziedzinach (technicznych i naukowych) wymaga umiejętności reagowania na aktualny stan techniki nie tylko poprzez przestrzeganie norm, które i tak często są przestarzałe ze względu na szybki rozwój technologiczny, ale także poprzez stosowanie „równoważnych rozwiązań alternatywnych”. Stosowanie równoważnych rozwiązań alternatywnych, a tym samym niezgodność z normą, może prowadzić do poważnych problemów z odpowiedzialnością w postępowaniu sądowym, przy czym nadal bardzo trudno jest udowodnić w sądzie, że „rozwiązania alternatywne” są równoważne (lub często lepsze). Również w przypadku norm zharmonizowanych, a w szczególności w odniesieniu do materiałów budowlanych, bardzo ważne jest rozważenie sposobów lepszego wspierania innowacyjnych rozwiązań alternatywnych.

3.5. EKES uważa, że nowe możliwości finansowania mają zasadnicze znaczenie dla wspierania realizacji celów Bauhausu oraz dla utrzymania dynamiki inicjatywy i entuzjazmu wielu zainteresowanych stron. Biorąc pod uwagę, że dostęp do systemu finansowania Unii Europejskiej jest niezwykle trudny – ze względu na skomplikowane kryteria finansowania i przyznawania środków oraz wiele innych wymogów (w tym dotyczących płatności zaliczkowych) – oraz że wskaźnik uzyskanego finansowania jest stosunkowo niski, istnieje ryzyko, że działania te dotrą jedynie do tych samych co zawsze środowisk, które mają doświadczenie w składaniu projektów UE, a nie do znacznie szerszych grup docelowych. Problem ten dotyczy nie tylko nowego europejskiego Bauhausu, ale w tym kontekście niezwykle ważne jest pójście o krok dalej i zapewnienie łatwo dostępnych możliwości finansowania na małą skalę oraz specjalnych środków finansowania dla tych, którzy nie są w stanie ubiegać się o finansowanie. Osiągnięcie tego celu wymaga ścisłej współpracy między europejskimi państwami członkowskimi, Komisją, izbami handlowymi i organizacjami branżowymi, instytucjami edukacyjnymi i innymi odpowiednimi grupami interesów. Należy zapewnić, aby możliwości finansowania nowego europejskiego Bauhausu na poziomie krajowym były (również) oparte na powyższych zasadach i dostępne we wszystkich państwach członkowskich.

3.6. EKES podkreśla znaczenie wdrożenia na uniwersytetach i w innych instytucjach szkolnictwa wyższego specjalnych interdyscyplinarnych szkoleń, a także podstawowego i ustawicznego kształcenia zawodowego w zakresie zrównoważonego planowania sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz wprowadzenia stałych modeli kształcenia ustawicznego w organizacjach branżowych. W szczególności opcje zmiany kwalifikacji i doskonalenia zawodowego muszą umożliwiać wcielenie w życie koncepcji godnej pracy.

3.7. Uwagi dotyczące osi tematycznych ścieżki transformacyjnej

3.7.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje nacisk na zrównoważony, sprzyjający włączeniu społecznemu i estetyczny rozwój miast i obszarów wiejskich oraz na szeroko pojętą urbanistykę jako istotny czynnik realizacji priorytetów nowego europejskiego Bauhausu. Podkreślono w nim potrzebę skupienia się na:

- większym zaangażowaniu w planowanie przestrzenne, zarządzanie terytorialne i politykę przestrzenną w celu całkowicie przejrzystego ograniczenia uszczelniania gleby, użytkowania gruntów i zmian w przeznaczeniu gruntów z udziałem zainteresowanych stron,
- spójnej europejskiej i krajowej promocji rozwoju śródlądowego (ponowne wykorzystanie opuszczonych obszarów w oparciu o jakość) miast, małych miasteczek i wsi w celu stworzenia nieskazitelnego krajobrazu do planowania rozwoju,
- zrównoważonej modernizacji struktur miejskich i wiejskich w obliczu zachodzącej zmiany klimatu, społeczeństwa po odejściu od ropy naftowej i ery informacyjnej,
- zachowaniu i rewitalizacji zasobów budowlanych jako istotnym wkładzie w gospodarkę o obiegu zamkniętym i ochronie dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkalnictwa socjalnego, dzielnic robotniczych i budynków publicznych, a także poprzez lepsze zrozumienie różnych interakcji między przestrzenią zbudowaną i społeczną oraz infrastrukturą techniczną i zieloną, co jest zadaniem z zakresu planowania do wykonania w drodze prowadzonej na równych zasadach współpracy różnych specjalistycznych branż.

3.7.2. EKES z zadowoleniem przyjmuje nacisk na współtworzenie ścieżki przemian ekologicznych w sektorze budownictwa, który charakteryzuje się ogromnymi emisjami CO₂. Rozwój nowych wyrobów i procesów budowlanych we współpracy z planistami, producentami wyrobów budowlanych i przemysłem budowlanym poprzez opracowanie nowych modeli współpracy (żywołność, możliwość recyklingu, ograniczony wpływ na środowisko, odnawialne źródła energii itp.) będzie ważnym czynnikiem powodzenia tej transformacji i należy go wesprzeć, rozważając na nowo obecny system normalizacji. Fala renowacji jest istotną częścią Zielonego Ładu, ponieważ konieczne będzie skupienie się na utrzymaniu zasobów budowlanych. Będzie to najważniejszy sposób ochrony zasobów i uniknięcia odpadów budowlanych. Należy opracować nowe techniki i procesy w celu recyklingu odpadów budowlanych, ale także w celu ponownego wykorzystania elementów lub wprowadzenia nowych, lepszych materiałów budowlanych (upcykling).

3.7.3. EKES z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia przez Komisję komunikatu zapoczątkowującego koncepcję nowego europejskiego Bauhausu, którego celem jest „kształtowanie pięknych, zrównoważonych i zapewniających włączenie społeczne miejsc, produktów i sposobów życia” dla wszystkich obywateli Europy, w odpowiedzi na kryzys klimatyczny.

3.7.4. EKES popiera podejście zaproponowane przez Komisję w celu wspólnego budowania bardziej ekologicznej i sprawiedliwej przyszłości dla Europy, propagowania tego „nowego stylu życia”, w którym „zrównoważność wpisuje się w styl”, przy jednoczesnym przyspieszeniu transformacji ekologicznej w wielu dziedzinach życia codziennego Europejczyków, w miejscach, w których żyją, pracują, przemieszczają się i mieszkają na co dzień. Jest to projekt partycypacyjny w duchu historycznego Bauhausu, założonego w 1919 roku, i światowego ruchu kulturalnego, który on wywołał.

3.7.5. EKES ze szczególnym zadowoleniem przyjmuje kulturalny wymiar nowego europejskiego Bauhausu, „projektu nadziei i nowych perspektyw”, oraz jego kreatywny aspekt w centrum Europejskiego Zielonego Ładu i jego fali renowacji budynków⁽²⁾. Ten ruch kulturowy ma mieć na celu zapewnienie wszystkim obywatelkom i obywatelom dostępu do towarów pochodzących z obiegu zamkniętego i mniej emisyjnych w miejscu życia na co dzień i pracy, budynkach użyteczności publicznej i domach mieszkalnych, poprzez konkretne doświadczenia, które będzie trzeba promować jak najbliżej obywateli, na poziomie obszaru lokalnego i dzielnicy zamieszkania.

3.7.6. EKES zgadza się z analizą Komisji dotyczącą zasadniczego wymiaru kwestii innowacyjnych, wytwarzanych w sposób zrównoważony i niskoemisyjnych materiałów pochodzenia naturalnego oraz „trzech podstawowych, nierozłącznych wartości”: zrównoważoności, estetyki i włączenia społecznego w sensie „zapewnienia wszystkim równości, dostępności oraz przystępności cenowej”.

⁽²⁾ Dz.U. C 155 z 30.4.2021, s. 73.

3.7.7. EKES z zadowoleniem przyjmuje nowatorskie podejście Komisji polegające na rozpoczęciu wstępnego etapu współprojektowania poprzez transdyscyplinarne zmobilizowanie społeczności osób i organizacji występujących w charakterze „oficjalnych partnerów”, społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowanych stron, pochodzących z bardzo różnych środowisk i sektorów – niespotykanego dotąd partycypacyjnego etapu współprojektowania, który pozwolił na wspólne określenie projektu koncepcji nowego europejskiego Bauhausu i propozycji kolejnych faz wdrażania.

3.7.8. EKES wyraża przede wszystkim zadowolenie z globalnego wymiaru, jaki zyskał nowy europejski Bauhaus od czasu rozpoczęcia etapu współprojektowania, z doskonałego wyniku zorganizowanej w kwietniu 2021 r. światowej dyskusji, w której wzięło udział ok. 8 tys. uczestników za pośrednictwem wideokonferencji, a także z pomyślnego przebiegu pierwszej edycji nagrody nowego europejskiego Bauhausu i rozprowadzenia specjalnego biuletynu⁽³⁾.

3.7.9. EKES uważa, że koncepcja nowego europejskiego Bauhausu powinna umożliwić Unii Europejskiej zbliżenie się do obywateli i obszarów lokalnych poprzez odpowiednią komunikację, inicjatywy i działania z ich udziałem, a także wprowadzanie lokalnych rozwiązań eksperymentalnych w miejscach, w których żyją, mieszkają i pracują na co dzień.

3.7.10. EKES z zainteresowaniem odnotowuje ogłoszenie zaproszenia do składania wniosków dotyczących projektów demonstracyjnych społecznych, przystępnych cenowo i zrównoważonych dzielnic mieszkaniowych jako pierwszy krok, a następnie jako część europejskiej inicjatywy miejskiej w ramach polityki spójności na lata 2021–2027 oraz wprowadzenie instrumentu finansowego na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES popiera propozycję Komisji, by połączyć istniejące inicjatywy Unii Europejskiej z szeregiem nowych działań i środków finansowych przeznaczonych na nowy europejski Bauhaus w celu przetestowania polityki i narzędzi służących do „budowania lepszego codziennego życia” jak najbliżej obszarów lokalnych, obywateli europejskich oraz ich miejsc życia i zamieszkania, dostępnych i przystępnych cenowo dla wszystkich. Konieczne jest stałe uwzględnianie kwestii mobilności.

4.2. Należy uprościć objaśnienia tych działań i nowych funduszy europejskich przeznaczonych na nowy europejski Bauhaus oraz sposób ich funkcjonowania, tak aby mogły być uruchamiane przez stowarzyszenia i społeczności lokalne w tym samym duchu współprojektowania i jak najbliżej obywateli europejskich, ich miejsca życia i sąsiedztwa. Należy rozważyć finansowanie społecznościowe nowego europejskiego Bauhausu, a dostęp podmiotów lokalnych do tego finansowania musi gwarantować punkt kompleksowej obsługi ds. nowego europejskiego Bauhausu w każdym państwie członkowskim.

4.3. Konieczne jest aktywne uczestnictwo w tym partycypacyjnym podejściu promowanym przez Komisję Europejską oraz w tworzeniu ruchu nowego europejskiego Bauhausu, aby podtrzymywać dialog z obywatelami i społeczeństwem obywatelskim w celu rozwiązywania ich codziennych problemów i poprawy jakości życia.

4.4. Istotne jest, by czynnie uczestniczyć w tym projekcie partycypacyjnym oraz ruchu, organizując coroczną konferencję EKES-u na temat nowego europejskiego Bauhausu i społeczeństwa obywatelskiego, które EKES reprezentuje w ramach proponowanego przez Komisję dorocznego festiwalu nowego europejskiego Bauhausu, oraz tworząc platformę społeczeństwa obywatelskiego dotyczącą nowego europejskiego Bauhausu.

4.5. EKES zaleca przyjęcie trzech podstawowych zasad, które wyłoniły się z procesu współtworzenia, łączących wymiar globalny i lokalny uczestnictwa, w tym grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, oraz transdyscyplinarność, poprzez terytorialne podejście do projektów i inicjatyw w dzielnicach, wsiach i miastach, przy jednoczesnym uwzględnieniu globalnego wymiaru zmiany klimatu i transformacji ekologicznej.

4.6. EKES uważa, że należy również poprzeć osie tematyczne, które wyłoniły się w fazie współprojektowania, a mianowicie: powrót do natury, odzyskanie poczucia przynależności, nadanie priorytetu ludziom, którzy tego najbardziej potrzebują, poprzez rozwiązania przystępne cenowo i dostępne dla wszystkich, zwłaszcza w zakresie mieszkalnictwa, a także długofalowy namysł nad cyklem życia w ekosystemie przemysłowym oraz cyklem życia budynków i mieszkań.

4.7. EKES zamierza wezwać do zapewnienia prawdziwej synergii między ruchem nowego europejskiego Bauhausu a przyszłymi zmianami legislacyjnymi związanymi z wdrażaniem Europejskiego Zielonego Ładu, aby urzeczywistnić ten ruch i spełnić wymóg „ram wspomagających”, zwłaszcza w dziedzinie zamówień publicznych i pomocy państwa. Proponuje stworzenie znaku jakości nowego europejskiego Bauhausu.

⁽³⁾ <https://ec.europa.eu/newsroom/neb/newsletter-archives/view/service/2137>

4.8. EKES uważa, że długoterminowe inwestycje w infrastrukturę lokalną i społeczną niezbędną do właściwego wdrożenia nowego europejskiego Bauhausu powinny być traktowane w sposób szczególny w ramach europejskiego semestru i skutecznego wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych.

4.9. EKES uważa również, że w ramach działań i programów europejskich nowy europejski Bauhaus powinien promować interdyscyplinarne podstawowe i ustawiczne kształcenie w nowych zawodach, które będą się rozwijać na obszarach lokalnych.

Bruksela, dnia 23 lutego 2022 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
